Իսթանպօլ իչին սենէվի գըյմէթի 8 մէճիտ.
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »

Թաշրալար իչին բօսթա խարճըթը պիզէ օլարագ, Սենէվի գըյ. 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Ելանէն նիւսխէմիզ սաթըլըր իքի էսկի բարալըգ գայիմէյէ։

Մանզումէի Էֆքեար

1294 ԱՂՈՒՍՏՈՍ 19 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ
ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԵՐԶԻՒԵԱՍ
1878 ՕԳՈՍՏՈՍ 19 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 31
1295 ՌԱՄԱԶԱՆ 3
Նօ. 3834

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի սէհիֆա 3, 2ինճի սէհիֆա 2, 3ինճի վէ սայիր սէհիֆալար իչին 1 ղուրուշ ... ալընըր։ Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթատա ... սօգագընտա Նօ. 41 Իտարէխանէսինտէ Կարապետ Ց. Փանոսեան էֆէնտիյէ իրսալ էտիլմէլի տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱՃԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիէննա, 29 օգոստ.

36ընճը ֆըրգանըն պիրինճի պէօլիւքլէրի Պանյալիւքաեա վիւսուլ պուլտուլար. տէօրտիւնճիւ ֆըրգան Նէօմաէ պուլունան նէֆէրլէրի Պրանտա էնէթիշտիլէր։

Նիւ-Եօրգ, 29 օգոստ.

Նուվէլ Օրլէանտան խապէր վէրտիքլէրինէ կէօրէ, սարըլըգ վէ սըթմա խըսթէլէրի ֆէնա սուրէթտէ քեսպը շիտտէթ իթմէքտէ իմիշ,

Ռաքիւզա, 30 օգոստ.

Թրէպինյէտա պուլունան էրպապը գըեամ, մէքիւլաթ գըլլէթի սէպէպինտէն թէտիպէ մէյտան պուլունմագտա տըր։

Սթօգօլմ, 29 օգոստոս

Շըվէտ մէմլէքէթինին պապը ճիհէթլէրինտէ գոլէրա խըսթէլի զուհուր իթմի։

Գահիրէ, 29 օգոստոս

Հէյեթը վիւքէլա շու վէճհ իլէ թէշքիլ օլունտու.

Նուպար բաշա, րէյիսի վիւքէլա վէ խարիճիյէ նազըրը,

Ռիազ բաշա, տախիլիյէ նազըրը,

Ռաթիպ բաշա, հարպիյէ նազըրը։

Նուպար բաշա հազրէթլէրինին պիր գըթա թագրիրաթը ումումիյէսի, մալիյէ նազըրը իլէրուտէ նասպ օլունաճագընը վէ նէզարէթի մէզքիւրէյէ, ումումին հիւրմէթ ու էմնիյէթինի գազանմըշ պիր զաթ թայինի գըլընաճագընը պիլտիրիյօր։

Ռաքիւզա, 30 օգոստ.

Պուսնատան էվվէլքի քէշֆիյաթա մուղայիր օլարագ, Թրէպինեըտա պուլունան էրպապը գըեամ մուհարէպէյի իլէրի վարտըրմաեա գարար վէրմիշլէր տիր։

Լօնտրա, 29 օգոստ.

Տէյլի Նիւզ ղազէթասընըն, Վիէննատան ալտըղը օգոստոս 28 թարիխլի պիր գըթա թէլէկրաֆնամէ, Սրաշարի ֆըրգասընըն էսիր տիւշմիւշ օլտուղունա տայիր պիր շայիա տէվէրան իյլէտիկինի պիլտիրիյօր։

Մէզքիւր շայիա թասթիգ օլունմատը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՊԻՐ ՏԻԳԳԱԹ

Պուգիւմ կիպի չօգլար տախի տիգգաթ իթմէքտէ տիրլէր քի, պազը չէյլէրտէ, տիւշիւնիւլէն վէ հիսապ օլունանըն զըտտը վուգուա կէլտիկի կիպի, շու գայիմէնին թէտավիւլտէն գալտըրըլմասը խուսուսունտա տախի, տայիմա արզու վէ միւրատ օլունանըն, գանըն իւմիտ էտիլտիկի քի, տաման տապանա զըտտը զուհուրա կէլմէքտէ տիր. չիւնքի, պիր թարաֆտան գայիմէ եագըլըպ, պիր թարաֆտան էթմէքտէն վէրկի ալընտըղտան պաշգա, սայիր վէրկիլէրէ տախի զամ ու իլավէ օլունտուղճա, տիկէր թարաֆտան տախի, խիրաճը գըյմէթի արթմագտա, վէ պինաէն ալէյհ գայիմէնին իթիպարը էքսիլմէքտէ տիր, վէ չիւնքի, սէպէպ գայպ տէր իսէ, ֆէնալըղըն տախի գալգմասը թապիի տիր, տիմէք տիր քի, կէօրիւնիւշէ նազարէն, գայիմէնին եազըլմասընտան, վէ էթմէքտէն վէրկի ալընմասընտան վէ սայիրէտէն վազկէչիլէճէք օլսա, գայիմէնին իթիպարը տա, իհթիմալ տըր քի, հիչ տէյիլ իսէ, էսկի տէրէճէսինի պուլաճագ տըր. պունա պիր տարպը մէսէլ վար տըր, բէք միւնասիպ կէլիր, եանի «էնտիւրտիւք մի, եօգսա պինտիրտիք մի։»

—Պու կիւն ճիւլուսու հիւմայունու հազրէթի Բատիշահիյէ միւսատիֆ օլմաղլէ, իգթիզա էտէն մէվգըլէրտէն թօբլար աթըլաճագ, վէ կիճէ տախի հիւքիւմէթ տայիրէլէրիյլէ, խըթէք իտէնլէրին խանէլէրի բիշկեահընտա գանտիլ իգատ գըլընաճագ տըր։

—Տիւնքի կիւն Ռուսիա սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆ իլէ ժէնէրալ Թօթլէպէն սատրազամ հազրէթլէրինին սահիլխանէլէրինէ կիտիպ, միւլագաթ էյլէմիշլէր, վէ անլէրին ավտէթինտէն սօնրա, սատրը միւշարիլէյհ հազրէթլէրի մապէյնի հիւմայունա կիթմիշլէր տիր։

—Պըլըրըս վալիսի սըր կարնէթ Բօւըլէյ, Ինկիլթէրրա սէֆիրի սըր Լայարտա պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, ահալիեաթը ինշաիյէտէ իսթիխտամ օլունմագ իւզրէ, պիր միգտար միւհաճիրինին Գըպրըսա իրսալինի թալէպ իթմիշ տիր։

—Տիւն Պապը Ալիէ կէլէն պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլտըղը իւզրէ, Պօսնա վալիսի Մազհար բաշա հազրէթլէրինին Նէվնիճէտէն Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ օլմալարը ճիհէթիյլէ, կէլէճէք չարշէնպէ կիւնիւ Տէրսաատէթէ վիւսուլ պուլմալարը մէմուլ տուր։

—Ռիվայէթէ կէօրէ, հիւքիւմէթի Սէնիյէ, Գարատաղ, Սըրպ վէ Պուլղարիստան հուտուտլարընըն թայինինէ մէմուր օլաճագ օլան միւխթէլիթ գօմիսիօնլարա քէնտի մուրախխասլարընը թային էյլէմիշ տիր։ Պու մէմուրլար, նըքեանը հարպ գապլմանը իչինտէն ինթիխապ էտիլմիշ օլուպ, մահալլի մէմուրիյէթլէրինէ կիթմէք իչին, ճէնէպի րէֆիգլէրին վիւրուտինէ պէքլէմէքտէ տիրլէր։

—Տիւնքի կիւն պիր վափօր, պիր թապուր ասաքիրի Շահանէ վէ միւհիմմաթը հարպիէյի համիլ օլտուղու հալտէ, Կիրիտէ կիթմիշ տիր։

—Մէճլիսի մէպուսան ազալըղընտան Պօսնալը Ֆէհիմ պէյ իլէ սայիր պազը պէյլէր Ավսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան Թրիէսթէտէ իգամէթէ մէմուր օլմուշլար տըր։

—Պու քէրրէ զապթիէ նէզարէթինէ իթթիխազ օլունան գարար հիւքմիւնճէ, Տէրսաատէթէ հէր նէ թարաֆտան օլուր իսէ օլսուն, վիւրուտ իտէճէք մէճհուլ իւլ ահվալ քէսանտան, տահա սանտան օլտուղլարընա տայիր քէֆալէթ ալընաճագ, վէ քէֆիլ իրաէ իտէմէյէնլէր, կէրի կէօնտէրիլէճէքլէր տիր։

—Կէրէք պուրալը վէ կէրէք թաշրալը պազը ուշագլար գատըն Թաֆէսի, գալպագլը ճան մահէլլէտէ, պիր թագըմ քէնտիսինի պիլմէզէն էշխաս իլէ կէօրիւշիւպ, տատալը ումումիյէ մուխալիֆ հարէքէթտէ պուլունմագտա օլտուղլարը ճիհէթլէ, պունլարըն միւնասիպ մահալլէրէ թարտ ու թէպիտի հագգընտա, զապթիէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն, զապթիէ վիլայէթին էմրլէրինէ, խայըրճասը մէմուրլար վասըթասըլա թէպլիղ, միւնասիպ մահալլէրէ թարտ ու թէպիտ գըլընմըշլար տըր։

—Մէշհուր եանքէսիճիլէրտէն վէ սարըգ կիւրուհինտէն խայըրճա էշխաս պու քէրրէ իճապ իտէն մահալլէրէ թարտ վէ թէպիտ գըլընմըշլար տըր։

—Սալը կիւնիւ Մըսըր գէօյիւնտէ պիր միւհաճիրէ գատընը գապաէն տէնիզէ տիւշմիւշ իսէ տէ, Նէճմի Շէվքէթ գօրվէթի հիւմայունու ֆիլիգասը եէթիշիպ, մէրգումէյի գուրթարմըշ տըր։

—Ալմանիա սէֆիրի ճէնապը գօնթ Հացֆէլտին, կէլէճէք ճումա կիւնիւ Տէրսաատէթէ մուվասալէթ իտէճէկի խապէր վէրիլմիշ տիր։

—Ֆար տիւ Պօսֆօրըն պէեանընա կէօրէ, Ավսթրիա վէ տէվլէթը Ալիէ մուգավէլէնամէսի հալէա իմզալանմամըշ տըր։ Ավսթրիա թարաֆընտան խիլէն թէքլիֆաթը ճէտիտէ իւզէրինէ եէնիտէն միւզաքէրէյէ պէտ օլունմուշ տուր։ Թէքլիֆաթը մէզքիւրէնին աղըր օլմասը, Պապը Ալիյի, արիզ ու ամիգ միւթալաաեա մէճպուր իտիեօր իմիշ։

—Էվվէլքի կիւն Պէօյիւք տատատա պիր խանէնին գուհուսունտան կէնճ պիր պէօլէմէնին նաշը չըգարըլմըշ տըր։ Իճրա իտիլէն թէֆթիշտէն, մէզպուրէնին, գաղըն գուհուեա տիւշիւպ պօղուլմուշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։

—Թէրճէմանը Հագիգէթտէ օգունտուղունա կէօրէ, Պաթում էհալիսինտէն պիր չօգ զէվաթ Թրապզօնա հիճրէթ իթմիշլէր վէ հալէա տա իթմէքտէ իմիշլէր։

—Էվվէլքի կիւն 18 եաշընտա թաշրալը պիր Ռում գըզը Պապը Ալիէ կիտէրէք տինի Իսլամիյէյի գապուլ իթմիշ տիր։ Գըզըն վալիտէսի իլէ հէմշիրէսի օ սըրատա Պապը Ալիտէ պուլունուպ, մէզպուրէյի մէզքիւր նիեէթինտէն վազ կէչիրթմէեէ չօգ չալըշմըշլար իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշլար տըր։

—Պիր մահ միւտտէթլէ թաթիլ օլունմուշ օլան Գուրիէ տ'Օրիան ղազէթասը, իգմալը միւտտէթլէ տիւն պէթէքրար նէշր ու իխրաճ օլունմաեա պաշլամըշ տըր։

—Գուրիէնին րիվայէթ իւզրէ պիլտիրտիկինէ կէօրէ, ուֆարէթ միւսթէշարը էսապգ միւսիւ Գումանի, Պուլղարիստան միւխթէլիթ գօմիսիօնունա Ռուսիա թարաֆընտան ազա թային օլունմուշ տուր։

—Պու կիւնքի կիւն քէօմիւրիւն 100 օգգասը 300 ղուրուշա չըգմըշ տըր։ Քէօմիւրիւն 100 օգգասը 180 ղուրուշա օլտուղա վագըթ, շէհիր էմանէթի, քէօմիւրին ֆիաթընը տիւշիւրմէք իչին թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ իյլէտիկինի իլան իթմիշ իտի։ Թէտապիրի մէզքիւրէնին սէմէրէսինի կէօրիւեօրուզ։ (Գուրիէ)

—Կէչէն կիւն ալթը գըթա Ինկիլիզ նագլիյէ վափօրլարը, Այ-Սթէֆանօստան պիր միգտար Ռուս ասքէրի ալարագ Օտէսսաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

—Կէչէն կիւն Ագ-տէրպէտէ Նայընճը սօգագընտա Սօֆիալը Տէրվիշ աղա խանէսինտէ պիր եանղըն զուհուր պուլունմուշ տուր։ Տէրվիշ աղա, պիր միգտար բարասը օլտուղու հալտէ, կէչէնտէ Տէրսաատէթէ կէլիպ, պիր էվտէնի իլէ օթուր օլարագ Պաղչէ գաբուտա սարրաֆլըգ իթմէքտէ իտի։ Կէչէն ագշամ խանէսինէ կիթմէքտէ իքէն, խանէսի ճիվարընտա գաթլ օլունմուշ տուր։ Շէհիրտէ օլան մէրգում էվտէնիտէն շիւպհէ օլունարագ գապզ ու թէվգիֆ օլունմուշ տուր։

—Օգոստոսուն 21ինճի կիւնիւ, օն իքի գըթա Ավսթրիա նագլիյէ վափօրու, Պօսնատա պուլունան Ավսթրիա օրտուսունու թագվիմ իչին Թունատան կէչիպ Սահիլէ պիր խայլի ասքէր չըգարմըշլար տըր։

—Վիէննատան չէքիլմիշ օլան օգոստոս 22 թարիխլի թէլէկրաֆնամէլէրին մալիւմաթընա կէօրէ, Պօսնա վէ Հէրսէքտէ էսիր թութուլան Իսլամլարտան խարէթ պիր պէօլիւքին, Պօշնեաեա գալտըրըլմագ կիթմէք իւզրէ եէնի մէզքիւրտէ Վիէննատան կէչմիշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։

—Պէշթա ղազէթալարընտան Լօյտ ղազէթասը, Պօսնա Սէրայ էօնիւնտէ վուգու պուլան մուհարէպէնին էհէմմիեէթինի անլաթմագ իչին, Ավսթրիա թիւրտէ ասաքիրինին, պիր միլեօն 428 պին աղէտ գուրշուն եագըմըշ օլտուղլարընը պիլտիրիյօր։

—Պրէս ղազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Ֆէրիգ Հաֆըզ բաշա հազրէթլէրի, Ավսթրիալըլարըն, Պօսնա-Սէրայ իւզէրինէ հիւճումիթմէլէրինէ պէքլէմէքսիզին, օգոստոսուն 18ինճի կիւնիւ Ավսթրիալըլարա թէսլիմ օլմուշ տուր։

—Մարմարա տէնիզի Ինկիլթէրրա ֆիլօսընըն ամիրալ սէֆինէսի Ալէքսանտրա, աթէշ թալիմի իթմէք իւզրէ, վէ Թէմէրէր նամ զըրհլը տախի Կէլիպօլուեա կիթմէք իչին տիւն սապահ Ատալար էօնիւնտէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

—Ռոտոբ միւխթէլիթ գօմիսիօնու թահգըգաթընտան պիր նէթիճէ միւշահէտէ իտէմէտէն էհլը գըեամըն 6 պին գատարը Սրտա նէհրի օվասընա հիւճում իթմիշ, վէ էօնայի հիւճումտա պին խանէնին եանտըղը խիպտիլմիշ տիր։

—Օտուն վէ քէօմիւր բէք պէհալը ֆիաթլա սաթըլմագտա օլտուղունտան, պու քէրրէ Իսթանպօլըն ճիվարընտա պուլունան օրմանլարտան օտուն քէսմէյէ գարար վէրիլմէքլէ, կէչէն կիւն Շէհիր էմանէթինտէ պիր ճէմիյէթ միւնազարա օլուպ, օտուն վէ քէօմիւր թիճարէթի իլէ մէշղուլ օլան էսնաֆ միւթէէհհիտլէրը ճէլպ իլէ օլունան միւզաքէրէտէ գարարը մէզքիւր թասվիպ օլունմուշ, վէ իթթիֆագ հասըլ կէլիպ, նիհաեէթը միւզաքէրէտէ, օն իքի աղա վէ պիր րէյիստէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իլէ, աղաճ քէսմէք իչին, մէզքուրին վէ ամէլէ իլէ պէրապէր օրմանլարա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Պազը գարուսունտա Ճէլալ պէյին խանըյլա էսքի Շէհիր էմանէթինէ սաքին միւհաճիրլէր արասընտա գօլէրին տէնիլէն խասթալըգա եագըն պիր խասթալըգ զուհուր իթմիշ գըլընմագլա, սըհհիյէ իտարէյի ճէլիլէսի թարաֆընտան թէտապիրի միւգթէզիյէ իթթիխազ գըլընմասը զըմնընտա էմանէթի շէհիրէ իշար իթա օլունմուշ տուր։

—Պիր թարաֆտան Ռուսիա ասքէրի Այ-Սթէֆանօստան վափօրլարա իրքեապլէ Ռուսիաեա կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղու հալտէ, տիկէր թարաֆտան Ռուսիատան Այ-Սթէֆանօսա ճէտիտ Ռուսիա ասքէրի կէլմէյէ պաշլամըշ օլտուղու, վէ հաթթա կէչէն կիւն պունլարտան իքի պին գատարը Այ-Սթէֆանօսա չըգարըլմըշ օլտուղու խիպտիլմիշ տիր։

—Վառնա վէ Պաթումըն թախլիեէսինէ գատար, Ռուսեանըն Տէրսաատէթ ճիվարընտաքի մէվգըլարը թէրք իթմէյէճէք գարար վէրմիշ օլտուղունու Տէյլի Նիւզ ղազէթասը պիլտիրիյօր։

—Պիր հաֆթատան պէրու Թիւրքճէ ղազէթալարտան ալընարագ, Գօղանլը Ահմէտ բաշանըն, Թէպասիլի տաղ ու հավալի Նիյէթիյլէ, Սիվասա կիթմէք իւզրէ բուլաթթանալի իթտիկինէ, Ֆագաթ օրաեա կիթմէյիպ տէ Գօզան թարաֆլարընա կիտէրէք, էշէրի խաեան իտարէյնա պաշլատըղընտան, ասաքիրի շահանէ սէվգ ընա իհթիեաճ կէօրիւլտիւկինէ տայիր պիր հավատիս եայըլմագտա իսէ տէ, շու խապէրին նէ տէրէճէ եօլտա օլտուղունա, վէ իլէ նէտէն գարար գըլընտըղը, վէ եախօտ չիմտի նէ սուրէթ քէսպ իթտիկինէ տայիր, հիչ պիր մալիւմաթ կէօրիւլմէմիշ տիր, պու խուսուս ղարիպ նէվինտէն վէ հիչ էմսալի կէօրիւլմէմիշ տիր. իմտի, սիզէ, պուիչտէ, եա պիր եանըլըշ օլմալը տըր, վէ եախօտ, շու կէչէնքի Զէյթուն հավատիսինտէն գալմա պիր րիւրիւգ պուլունտուղունտան, աճէպի մէրգումանըն սէվգընա լիւզում կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Վիէննատան չէքիլմիշ օլան օգոստոս 22 թարիխլի պիր թէլէկրաֆնամէտէ օգունմուշ տուր.

«Սաթը եւզ օթուզ Իսլամ էսիրլէրի պու քէրրէ չըմալ չըմէնտըր Ֆէրի բոթասինսունտան կէչիրիլէ, պունլարտան ալթմըշ սէքիզի Պօսնա էրպապը գըեամընտան օլուպ, մապագիսի, Օմալը իղթիեաթ ասաքիրի տիր, ասաքիրի մէզգումէտէն օն իքիսի զապիթանտան տըր։ Վիէննա ղազէթալարը պիլա իսթիսնա, հիւքիւմէթի սէնիեէնին էնի թէքլիֆաթընը թագտիր իլէ, Պէրլին մուահէտէսի գարարը իւզրէ սուլհէն զապթ օլունմալը, իլա սիլահ գուվվէթի իլէ իսթիլա օլունմուշ օլան Պօսնա վէ Հէրսէքին իսթինադընը թալապ իտիեօրլար»։

—Տիւն, Ատալար էօնիւնտէ պուլունան Ինկիլիզ ֆիլօսու Մարմարա տէնիզինէ չըգըպ աթէշ թալիմի իճրա իթմիշ տիր։

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ իքի Ազգային Խրոնիքտէ «Պէշասղմը» իմզալը պէնտին 15ինճի սաթըրընտա, «Տաճկաստանի պատրիարքը» օլաճագ իքէն, «Տաճկաստանի Պարօնաստանի» օլմուշ տուր։

—Հէրէքէ ֆապրիգայի հիւմայունունուն միւհթէրէք օլտուղունու եազմըշ իտիք ․ Իզմիտտէն Նէօզօզօսա եազըլան պիր մէքթուպ, իշ պու վագըաեի միւէյյիտէ իւզէրինէ պազը թաֆսիլաթ իմլա իտիեօր ․

Աթէշ ազգամ սաաթ օն պուչուգտա իւլիւքխանէտէն գուհուր իթմիշ տիր ․

Հէրէքէ ֆապրիգայի հիւմայունու պէշ տայիրէյէ միւնգասէմ տիր ․ Պունլարտան բիչիւ, եանի իբէք վէ մամուլաթ անպարլարը վէ տէսթկեահլարըն պուլունտուղու մահէլլ իլէ պօեախանէ միւհթէրէք օլմուշ տուր ․ Պունլարտան այրը պուլունան տիկէր իքի տայիրէ, ամէլէ վէ էհալի, վէ ճիվարտան կէլմիշ օլան թուլումպաճըլարըն սայ ու իգտամը սաեէսինտէ գուրթարըլմըշ տըր ․

Իշպու հարիքտէն տօլայը վուգուա կէլէն զարար վէ զիեան 50 պին լիրա թախմին օլունուեօր ․

Իւլիւքխանէտէ սու իլէ հարէքէթ իթտիրըլէրի հայտէ թէքմիլ մաքինալարը թահրիք իտէն եէթմիշտէն զիեատէ չարխլար խարապ օլտուղու կիպի, սու պուլունմատըղը զէման հարէքէթ իտէն մաքինա տախի խարապ օլմուշ տուր ․

Սէքիզի Ֆրանսըզ վէ սէքիզի Ինկիլիզ, վէ տէօրտիւ Ալման ուսուլունտա մաքինա քի ճէման 20 մաքինա զայի օլմուշ տուր ․

—Զվօրնիքտէն Բօլիթիշէ Գօրէսբօնտէնց գազէթասընա եազըլմըշ օլան պիր մէքթուպ, Պօսնատա հարէքէթի գըեամիյէ նէ սուրէթլէ պաշ կէօսթէրմիշ օլմասը հագգընտա աթիտէքի մալիւմաթը իթա էյլէմիշ տիր ․

Ավսթրիա ասաքիրինին Պօսնաեա տուխուլ իթտիքի հավատիսի վասըլ օլուպ վէ իմբէրաթօրուն բէյաննամէսի տէ մալիւմ օլտուգտա, էհալի եէնի պիր սուլհ ու սաայիշ թարիխի պաշլաեաճագ տըր տէյի նաքէհան սէվինմէեէ պաշլատը ․ Պու հալ պաշըրճա աղ միւսլիման պուլունան նահիէլէրտէ միւշահէտէ օլունտու ․ Ֆագաթ մուախխարէն, Պօսնա-Սարայտա հիւքիւմէթը մէշրուանըն տէվրիլմիշ օլտուղու, վէ Պօսնա-Սարայտան պիր թագըմ միւսէլլահ Օսմանլը չէթէլէրի Թուզլաեա կէլէրէք միւթասարրըֆը գօվալամըշ վէ էհալիեէ, հարաքէթի գըեամա իշթիրագ իթմէլէրինի թէհտիտ իլէ իլխթար իթմիշ օլտուգլարը խապէրի այընտըգտա մէնզարէ նակեահան տէյիշտի ․ Շէօյլէ քի իսլամլարըն բեաֆֆէսի սիլահա սարըլըպ, բէյլէրի հէնուզ պիր կիւն էվվէլ Ավսթրիա ասաքիրինին վիրուտինէ քեմալի խահիշլէ մունթազըր իքէն պիր կիւնիւն իչինտէ իսթիլա մատտէսի ալէյհինաէ պուլունմաեա պաշլատըլար, վէ Խրիսթիեանլարը տա աչըքտէ եազըգ սիլահ վիրտիլէր ․ Խրիսթիեանլարըն էքսէրիսի, պէտէլի աչըքտի վիրմիշ օլտուգլարընտան, աչըքտէ եազըլմաեա պօրճլու պուլունմատըգլարընը պէեան իտէրլէր իսէ տէ, էրպապը գըեամ, պունլարա էկէր իթաաթ իթմէզլէր իսէ, մալլէրինի եագըպ վէ քէնտիլէրինի տէ էօլտիւրէճէքլէրինի թէհտիտ եօլլու իխթար էյլէտիլէր ․

Պիր չօգ Խրիսթիեանլար, զէվճ վէ չօճուգլարընը վէ աղնամլարընը պէրապէր ալարագ տաղլարա ֆիրար իթմէքտէ վէ քէնտի սէլամէթլէրինի, Ավսթրիալըլարըն միւտախէլէսինտէն պէքլէմէքտէ տիրլէր ․

—Էրզրումտան Վօլա գազէթասընա եազըլմըշ տըր ․

«Շէհրիմիզ էհալիսինին մըգտարը կիւն պէ կիւն ազալմագտա տըր ․ Էրմէնիլէր, իսթիգպալլէրինտէն գօրգարագ Ռուսիաեա հիճրէթէ հազըրլանըեօրլար ․ Իսլամ էհալիսի տէ, Ռուսլարըն եագընտա պուրաեը թէրք իթմէլէրինէ բէք տէ ինանըլմաեարագ օնլար տախի հիճրէթ իտիեօրլար ․ Շիմտիեէ գատար 500 Իսլամ ֆամիլեասը շէհրի թէրք իթտիլէր ․ Բէսպի զաաֆ իթմիշ օլան ասքէրլէր, Գարսա կիթմէք էմրինի ալըգ իթտիլէր ․

«Թրապզօնտան խապէր վիրտիքլէրինէ կէօրէ, Պաթումա քէօմիւր, միւհիմմաթ վէ սիլահ սէվգինէ տէվամ օլունուեօր ․ Հիւքիւմէթը Օսմանիեէ, պարկիր թօբլամագտա տըր ․ Ռուսլարըն լէվազըմաթ տայիրէսի թարաֆընտան սաթըլան 1500 րէս պարկիրի, Թիւրքլէրին լէվազըմաթ տայիրէսի սաթըն ալըպ Թրապզօնա սէվք էյլէտի ․ Ասաքիրի Օսմանիէնին պիր գըսմը Պայպուրթ, Էրզինկեան, վէ Մուշ պէյնինտէ հարէքէթտէ պուլունուեօր ․ Ասաքիրի մէրգումէնին հալի բէք ֆէնա տըր ․ Բիւսգալուեա, ատէթա չըպլագ օլարագ 1800 արապա ասքէրի կէլտի ․ Էրզրում իլէ Թրապզօն պէյնինտէ օլան թարիգ հայտուտլուգ սէպէպինտէն թէհլիքէլի օլմուշ տուր ․ Պունտան պիր գաչ կիւն ագտէմ Թրապզօնտան Էրզրումա կէլէն եօլճուլարտան էմնայի րահտէ խըրսըզլար 30պին գարպօն ալթուն սիքքէ չալմըշլարտըր ․

—Էվրօբայի Օսմանի տախիլինտէ վագը Վիթօլիա շէհրինտէն օգոստ. 18 թարիխի իլէ Ֆար տիւ Պօսֆօր գազէթասընա եազըլմըշ տըր ․

Օգոստոսուն 11րինճի կիւնիւնէ թէսատիւֆ իտէն կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ, Գասթօրիա էեալէթի տախիլինտէ վագը Զիէլովօ գարիէսի ճիվարընտա բէյիսի էշգըեա Ապէտին գօմանտասընտա պուլունան ալթմըշ գատար Իսլամ էշգըեասը իլէ, Ցէմէթրիւս Ցալիբինին գօմանտասընտա օլան 60–80 նէֆէր ասը պէյնինտէ գանլը պիր միւսատէմէ վուգու պուլուպ, տէօրթ սաաթ իմթիտատ էյլէմի ․ Գույրուգտան տօլար Թիւֆէնքլէ միւսէլլահ օլան հայտուտլար, իքի աթէշ արասընա ալընմագլա, շիտտէթլէ մուգավէմէթ իթտիլէր իսէ տէ, սոն սօնու թէսլիմէ մէճպուր օլտուլար ․ Պունլարտան 7 մագթուլ վէ 4 մէճրուհ վուգու պուլուպ, բէյիսլէրի Ապէտին տախի մէճրուհ օլմուշ, վէ պիր գաչ սաաթ սօնրա միւթէէսսիրէն ֆէվթ օլմուշ տուր ․

Ասըլլարտան պիր մագթուլ իլէ իքի մէճրուհ վուգու պուլտու ․ Միւսարէպէ էսնասընտա, հայտուտլար մաղլուպ օլաճագլարընը հիսս իտէրէք, Զէլովօ գարիէսինտէն էսնայի միրուրլէրինտէ պիրլիքտէ ալըպ կէօթիւրմիւշ օլտուգլարը գարիէյի մէզքիւրէ էհալիսինտէն իւչ նէֆէր Խրիսթիանը էօլտիւրիւրլէր ․ Գօրիչատան խապէր վիրտիքլէրինէ կէօրէ, ասըլլար գարիէյի մէզքիւրէ ճիվարընտա վուգուպուլան միւսատէմէտէ թէլէֆ իտիլէն իւչ նէֆէր հայտուտլարըն քէլլէսինի շէհրը մէզքիւրէ (Քօրիզա) կէօնտէրմիշլէր տիր ․

Ֆէրտասը բազար կիւնիւ, Կիզա վէ Եախօտա Մօրտիշա նամ սէրկէրտէնին պէօլիւքիւնտէն օն իքի նէֆէր հայտուտ ալէսսապահ, շէհրիմիզտէն 4 սաաթ մէսաֆէտէ վագը Մօլօվիշտա գարիէսինէ ինէրէք, Բրէսպի վէ Օխրիտա մէթրապօլիտի Մէլէթիիւս էֆէնտիյի կէօրմէք իսթէրլէր ․ Էֆէնտիյի միւմաիլէյհ գուտտասը շէրիֆ թաստիկ էյլէտիկի սըրատա մէրգում հայտուտլարը քիլիսէեէ կէօթիւրիւրլէր ․ Հայտուտլար գուտտասը շէրիֆտէն սօնրա, մէթրօբօլիթ էֆէնտինին նէզտինէ կիտէրէք, քէօյէ կէլմէքտէն մագսատլարը, պիր գաչ կիւն էվվէլ քէնտիլէրինէ եէնէճէք վիրմէեի ըետտ իթմիշ օլան Մօլօվիշտա էհալիսինտէն ինթիգամ ալմագ իւզրէ, էհալիյի մէրգումէտէն պազըլարընը րէհին մագամընտա տաղա կէօթիւրմէքտէն իպարէթ իտուկինի պէեան իտէրլէր ․

Մէթրօբօլիտ էֆէնտի, պունլարը, մէզքիւր մագսատտան վազ կէչիրթմէկէ չօգ չալըշտը իսէ, մուվաֆֆագ օլամատը ․ Հայտուտլար քիլիսէտէն տըշարը չըգարագ, քէօյիւն էհալիսինտէն զէնկինլէրի իչինտէն օն պիր քիշի ինթիխապ իտէրէք տաղա կէօթիւրիւրլէր, վէ պունլարը սալը վիրմէք իչին պէշ պին ատէտ լիրայի Օսմանի թալապ իթտիքլէրինի պէեան իտէրլէր ․

Նասըլ քի կէօրմէքտէեիզ, պուրալարտա ասայիշի ամմէ տէրէճէյի մաթլուպէտէ տէյիլ տիր ․ Հէման հէր կիւն ատամ էօլտիւրիւլմէքտէ, վէ հայտուտլուգ վուգու պուլմագտա տըր ․ Նասըլ քի պունտան պիր հաֆթա մուգատտէմ, շէհրիմիզտէն պիր սաաթ մէսաֆէտէ վագը Գրավարի գարիեէսինտէ իւչ նէֆէր քէօյլիւ Պուլղար նաշը պուլունմուշ տուր ․ Պուգօվօ գարիէսի ճիվարընտա տախի իքի նէֆէր քէօյլիւ գաթլ ու իտամ օլունմուշ տուր ․ Իքի եօլճու, շէհրիմիզտէն եարըմ սաաթ էօթէտէ սօյկուն վիրտիլէր ․

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, պու կիւնլէրտէ, րահիպլէրիմիզտէն պազըլարը, եալընըզ միլլէթճէ տույուլարընտան թահրիք օլունուպ, վէ ազլ ու պասիրէթ տիւշէն վէ բուսուլասընտան մահրում պուլունարագ, քէնտի քէյֆինէ վագըլընտա, իքի նէվի չարբըտըլըզա, զէվգը խալգա րէհպէր օլմագտա իմիշլէր․ պու իսէ, պիլմէյէրէք, վէ նիհայէթ բարասըզ կիտիշինի իճրա իտէրէք, գաչ եարարըմ տէրիքէն, կէօզ չըգարմագ օլաճագընտան, իւախանէ մէզքիւր չարբըտըլըզ նասիհաթլարընտան վազ կէչմէլէրինի, քէնտիլէրէ իխթար վէ նասիհաթ իտէրիզ ․ Չէօյլէ քի, պունլարտան պիր թագըմը, կիւեա թաշրալըլար, քէնտի մէմլէքէթլէրինտէ, էմնիյէթ իւզրէ, շիֆթ վէ չըպուգլարըյլա մէշղուլ օլուպ թէայիշ իտէպիլիրլէր տէ, քէնտիլէր գատար ազըլարը օլմասըղընտան, վէ

ՔՕՐԱՐԲ ՀԻՆՏ

— 70 —

11

ԽԻԵԱՆԷԹ

Տուրկալըն, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, Ճէլլա տախի քէնտի քէնտուեէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի ․

—Վէ իշթէ օ Մարի Պըրթէլ տէյի՞լ մի տիր քի, Ճօրճուն եիւրէկինի ալտըղը գատար իթմիշ տիր, վէ Ճօրճ անը սէվտիկինտէն նաշի տէյի՞լ մի տիր քի, քէնտի սինէ եիւրէկինին սըրաալէր պիր թախթ հիտայա իթտիկիմ հալտէ, պէնի, եանի րըէնտէ Ճէլլաեը րէտտ էյլէմիշ տիր ․ Լօրտ օնլար կէչմիշ օլա, շիմտի Գալի վէ Պ․ վէ․․․նի մագսատլարըմըզ պէնի հիմայէ իթմէքտէ տիրլէր ․ Պէնտէն ալէյհ ալըգը իթթիֆագըմ, մէմալիքիմէն չօգ ղեօրատէ կէօզէլ վէ միւքէմմէլ օլաճագ տըր ․

Պատէ [illegible] սէօյլէ իտի ,

—Էֆէնտիմ [illegible] Տօրկալ, [illegible] Ճօրճ Մալգօնու [illegible]

Պու սըրատա Տուրկալըն եիւզիւ հէման վահշի պիր սուրէթ քէսպ իտէրէք,

—Էվվէթ, տէտի, թանըր իտէրիմ, հէմ պիւթիւն գուվվէթ վէ իգթիտարըմ իլէ թանըր իտէրիմ, վէ անըն վիճտանը տիւննեաեա կէլտիկինտէն մահվ ու նապէտիտ օլմասըգճա, ասլա րահաթ իթմէեէճէկիմ, վէ ասլա ուեումաեաճաղըմ, վէ ասլա կիւլմէեէճէյիմ ․

—Էօյլէ իսէ, էմին վէ րահաթ օլուն, Տուրկալ, չիւնքի Ճօրճ Մալգօն էօլտիւրիւլէճէք տիր, տէտի Ճէլլա սօղուգ գանլը իլէ ․

—Շիւպհէտէեիմ, տէեու Լավէ իթտի րաշահ պաշընը սալլաեարագ ․

—Նէ՞ իչին, եօգսա մուվաֆֆագ օ՞լմատըգ մը ․

—Էվվէթ, Էվվէլա մուվաֆֆագ օլամատըգ, ֆագաթ սօնրասընը տինլէ, չիւնքի Ճօրճ Մալգօն Ինկիլիզլէրին էլինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր, վէ Լօրտ Սէ․կըլ թըլըն էմրի մուճիպինճէ, մէրգումուն իսմը, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան վիրիլէճէք տիր ․ Պէնիմ սէեան իթտիկիմ իթթիհամ, եալանլարըմ կիպի տիւշէրէ, Ֆիտավը թէէսսիւֆի իճրա էյլէմիշ իսէ տէ, պազըլարըմ իչ ճիւալէն թանըթը մուհաքէմէ վէ իսթինթագ պըրագըրսա, օ թէէսսիւֆ պագի գալաճա՞գ մը տըր ․ Չիւնքի Ճօրճ Մալգօն, պիզիմ կէօթէրտիկիմիզ տէլիլ վէ իսպաթլարը, քէնտի հէմշէհրիլէրինտէն միւրէքքէպ օլան պիր ժիւրի եանի հէյէթի պիր մահքէմէ հուզուրունտա, թանըթը միւտաֆաաեա պարաճագ, քէնտայի միւտաֆաա էյլէյէճէք, վէ քէնտիսի պէրաաթ օլմասըյլա, պէլքի վէ չէտիտ քէլամլէր իրատ իտէճէք, վէ պէնէմ ալէյհ պիզիմ եարտըմըմըզ չու միւքէլլէֆ պինաեը, պիզիմ պաշլարըմըզըն իւզէրինէ եըգաճագ տըր ․

—Տո՞րկալ, սիզ հալէա պու իթիգատտա մը սընըզ ․

—Էվվէթ, պու իթիգատտայըմ, վէ պունտան տօլայը տախի գօրգուեօրում ․

Պու սէօզլէրի իւզէրինէ, Ճէլլա գահգահա իլէ վէ բէք զարիֆ սուրէթտէ կիւլմէեէ պաշլատըգտա, Տուրկալ, միւմաիլէյհանըն չըլտըրմըշ օլտուղունու անլաեամայըլմէք իչին, թէհայիւրլէ պագմաեա պաշլատը ․

Բիլէնիքս, միւմաիլէյհին ֆիքրինտէն կէչէնի անլամայըզ, պաշընը սալլաեարագ,

—Խա՛նըմ, Տուրկալ, խա՛նըմ, տէտի, պէն սիզի տէյիլիմ․ անճագ սիզ անլամաեօրսունուզ քի ․ ․ ․

—Նէյի՞, էֆէնտիմ ․

—Շու քի, պէնիմ բլանլարըմ ասլա եանըլմազլար ․ Էկէր պէն, Էվվէլճէ թէսատիւֆէն իթթիհամ իթմիշ իսէմ, սիզին վէ պէնիմ հագգըմըզ օլաճագ իտի, վէ գօրգունուզ ֆիքրէ չըգար իտի ․ Էվէթ, պիլմիշ օլուն քի, Ճօ- կիւլտիւր Ճօրճ Մալգօնու մուհաքէմէ իթմէեէճէք տիրլէր, չիւնքի գաթէն Ճօրճ Մալգօն մահքիւմ տիւր ․ Էվվէթ, Տուրկալ, Ճօրճու պէն մահքիւմ գըլտըմ, վէ պէնիմ հիւքմ ու իրատէմ ասլա կէրի ալընմազ ․ Էվվէթ, պիր սաաթ կէչմէտէն, Մարի Պըրթէլին նիշանլըսը գաթլ ու թէլէֆ իտիլէճէք տիր ․

—Գաթլ ու թէլէ՞ֆ մի իտիլէճէք տիր ․

—Էվվէթ ․

—Ֆագաթ տիւրլիւ թարգը իւն քի, Ճօրճ, պիր Ինկիլիզ գալէթին թահթը գօմանտասընտա պուլունան պիր պէօլիւք ասքէր իչինտէ տիր, վէ օ գալէթ իսէ, մահքիւմի մէրգում հագգընտա, վալինին գարշըսընտա մէսուլ տուր ․

—Պէնիմ նէմէ՞ լազըմ ․ Մատամ քի պէն Ճօրճ էօլէճէք տիր տէտիմ իսէ, էօլմէլի տիր ․

—Լաքին քի՞մ անը վուրմագլըղը տէրուհտէ իտէճէք տիր ․

—Հիչ քիմսէ ․ ․ ․ պունունլա պէրապէր հէր քէս ․

—Նէ՞ տիմէք, պէն պունտան պիր շէյ անլաեամատըմ ․

—Տիմէք իսթէրիմ քի, պու իշի Պէնարէս էհալիսի իճրա իտէճէք տիր ․

—Նէ՞ կիպի ․

—Շէօյլէ քի, պու կիւն ճաքարնաթ եօրթուսու օլտուղունտան, վէ պիր ազտան մահալլէ, տիւեանէ մէյտանըտան վէ հանտ քէօբրիւսիւ իւզէրինտէն կէչիրիլէճէք ի-

րաՀաթլարընը քէնտիլէր գատար տիւշիւնմէյ պիլմէքսիզին միւգթէտիր պուլունմադըգլարընտան, շաշգընլըգ իտէրէք չօլուգ չօճուգլարընը պըրագըպ պուրատա կէլմիշլէր տէ Համալլըգ, վէ աշճըլըգ, վէ «յվազլըգ խտիխօրլար, վէ միւմքին օլտուղու Հալտէ, քէնտիլիքլէրինտէն, մէմլէքէթլէրինէ սիլաՀա կիթմէգլէր կիպի, Հայաստա՛ն գացէք, Հայաստա՛ն գայէք, տէյէրէք, Նասիհաթլար վիրմէքտէ իմիշլէր։

Պըրագալըմ պէօյլէ պիր իճրա օլամագ Նասիհաթըն պօշ չէյ օլտուղունու. չիւն քի, խալգա, «պանա պագըընըզ, սիզէ պիր Նասիհաթ վիրէճէյիմ, էկէր պէնի պիւյիւք պէլլէր իսէնիզ, գարնընըզ աճըգըր իսէ, էթմէք քէյիփ, վէ սուսար իսէնիզ սու իչէնիզ, վէ ույգունուզ կէլիր իսէ ուեուխուպ, վէ էկէր իւշիւր իսէնիզ, աթէշին պաշընա կէչինիզ,» տիմէքլիկէ գէնզէր, էօյլէ պիր չէյ իչին Նասիհաթըն ասլա լիւզումու եօգ տուր, վէ էկէր քէնտիլէր սաՀիՀէն խալգա իյիլիք էթմէք, վէ օնլարըն սըլալարընա կիթմէլէրինի իսթէրլէր իսէ, զուլում ու թէատտիինին գալգմասընա, վէ միւլաֆ վէ արզու օլունան իսլաՀաթըն իճրա օլունմասընա չալըշմալը տըրլար, չիւնքի, օլ վագըթ, օ պ՛չարէլէրի գազլասան տա պուրատա տուրմազլար, Հալ պու քի մէզքիւր պօշ Նասիհաթլարըն, չիմտի Հիչ պիր ֆայտէսի օլմատըգտան պաշգա, պէլքի զարարը տախի վար տըր, չիւնքի, պիրտէն պիրէ, քիւսէլէր օղթասընտա, պու եօլտա վազ ու Նասիհաթլարա գալգըշմագ, զաթէնճ տէրքեար օլան զուլում ու թէատտիեաթա սէպէպ օլուպ իճրա իտէնլէրէ վէ իթտիրէնլէրէ, աթէթա պիր չիւպՀէ վիրմէք տիմէք տիր քի, պունտան տա տաՀա զիեատէ տաւլէթ վէ ֆէնալըգըն տըթ ածագըը վէ եախօտ տըթէըըլաճագը, ինթիմալի գավիտէն տիր։

Կէլէլիմ իքինճի թագըմա. պունլար տախի, քէզակիք քիլիսէ տիվանընտա, Հէմ Հէր քէօյ սիլսէա կիթմէլէրինի, Հէմ տէ Հէր Հալտէ բիր միւՀ օլարագ կիթմէլէրինի Նասիհաթ վիրմէքտէ, վէ Հալիլէ պունունլա զուլում ու թէատտիեաթա վէ Հագարէթէ գարշը, կէրէք քէնտիլէր՝ վէ կէրէք ֆամիլեալարընը, մուգավէմէթ կէօսթէրէրէք մ՛գավէյէ պաշլամալարընը, տըլաթտըրմագ իսթէմէքտէ տիրլէր։

Պու էմրի պա իրէթէ տապան տապանա զըտտ օլան Նասիհաթը, կէչէնլէրտէ Վարգան պէյ տախի վիրմիշ իտի քի, պիզճէ ասլա ֆայտէլի օլմատըգտան պաշգա, բէք չօգ մազարրաթը մուճիպ օլաճաղը տախի պի իշթիպաՀ տըր. չիւնքի, մէզքիւր մաՀէլլէրտէ, էկէր Հիւքիւմէթի մաՀէլլիյէլէր, քէնտի վազիֆէլէրինի թամըեարագ, վէ Պապը Ալիտէն գօրգարագ, վէ վաթանըն մամուրիյէթինի իսթէյէրէք, էօյլէ չագըլար, Հայտուտլար, վէ Քիւրտլէր վէ Չէրքէզլէր թարաֆընտան ճիւրաթ օլունակէլմէքտէ օլան էնվայի ֆէնալըգլարա, միւմանաաթ իթմէքլիկի միւրատ իտէճէք օլսալար, գաթէն զուլում ու թէատտիեաթ գալմազ վէ գալամազ, վէ սիլաՀլա Հէր քէս քէնտույի մուՀաֆազա իթմէքլիկէ ինթիեաճ վէ մէճպուրիեէթ Հասըլ օլմազ, եօգ էկէր Հիւքիւմէթի մաՀէլլիեէլէր, էվվէլքի Հալտէ գալաճագլար իսէ, Խրիսթիեանլարըն սիլաՀլա կիթմէսինտէ, վէ մուգավէմէթէ գալգըշմասընտա, պիւյիւք վէՀէմտէ բէք պիւյիւք թէՀլիքէլէր վար տըր. չէօյլէ քի, օլ վագըթ, մէրգում միլլ ու վաթան խաեընլէրինէ վէ ասըլարընա տաՀա զիեատէ Հագգ վէ վէսիլէ վէ սէրմայէ վիրիլէճէկի, վէ գաթէն անլէրին սիլաՀ իմմինտէ պիզտէն եիւզ գաթ զիեատէ մէՀարէթլէրի պուլունտուղու, վէ պիզիմ օնումուզա գարշը պիր քիչի չըգարագ, վէ քէնտի սանըլարը վէ Հէմ քիւրլարը, վէ տինտաշ վէ մէնֆաաթ տաշլարը չօգ լու ղունտան, վէ ալէսէմիյ էկէօչէր էվլի օլմալարընտան գայրէթ վէ ճէսարէթ ալարագ, պիզիմըզէվալըը թաշըրալըլարը, գարպուզ կիպի տօղրաեապիլէճէքլէրի չէօյլէ տուրսուն, մազալլաՀ, պիր Խրիսթիանըն, պիր Քիւրտին եա պիր Չէրքէսին ազաճըգ պուրնունու գանատաճագ օլսա, անինտէ իւչ եիւզ քիչի պաշընա թօփլանարագ, Հայտէ տիմէյէլիմ Հէզար բարչա իտէճէքլէր տիր, թուխթուպ Հիւքիւմէթի մաՀէլլիեէ Նէզտինէ կէօթիւրտիւքլէրինտէ. վէ Հէր սի պիրտէն, Խրիսթիան գապաՀաթլը տըր տէյի չէՀատէթ իթտիքլէրինտէ, մէկէրչի, օլ գաթէն զուլում ու թէատտիեաթըն մ՚նինէ ասլա չալըշմաեան Հաքիմ վէ զապիթին, օլ վագըթ պիրտէն պիրէ ինսաֆ ու իմանա կէլէրէք, Հագգանիյեթ վէ ատալէթի իճրայէ պաշլամագ լըզըը, միւմքին օլապիլէճէ՞ք մի տիր, Իսլամ չաՀիտլէրին չէՀատէթինէ իթիպար իթմէյէճէք մի տիր, վէ մէկէրչի էսկի թէաամիւլ վէ զարագընը մէվգըի իճրաէ գօյմաեաճագ մը տըր, վէ մէկէրչի, պիր Խրիսթիանըն գապաՀաթսըզ օլմասընա, իքի Խրիսթիանըն չէՀատէթ իթտիկինտէ տիյնէնիլէճէ՞ք մի տիր, վէ եախօտ Իսլամ չաՀիտ իսթէնիլտիկինտէ, Հագգանիյեթբէրվէր Իսլամլար, եարամազլարտան գօրգմաեարագ, կիտիպտէ Խրիսթիան իչին, Իսլամլարա գարչը չէՀատէթ իտէպիլէճէ՞ք մի տիրլէր. պունլարընը պիր իյի տիւչիւնիւպ Հիսապ իթմէլի տէ, մէրգումլարըն Հաքիւմէթիյէր վէ էՀլի գալէմլէր, օնա կէօրէ քիւսթախլըգ Նասիհաթը վիրմէլի տիրլէր. էվվէթ, մէրգումլարըն բուՀանի բէտէրլէր պիր քէրրէ տիւչիւնմէլի տիրլէր քի, պիր չէյի եապմազ, սէօյլէմէք կիպի գօլայ տէյիլ տիր. պա խուսուս, պիր չէյին, գինաթէճէ սօնու տիւչիւնիւլմէլի վէ Հիսապ թաՀթընա ալընմալը տըր. վէ մէրգումլարըն բուՀանի բէտէրլէր, չունու տախի պիլմէլի տիրլէր քի, օ տէտիքլէրի չէյ, տէյիլ Անատօլուն իչէրիլէրի կիպի, էօյլէ ասըլար վէ չագըլար Նէզտինտէ, պիր Խրիսթիան գանըն, պիր Թավուգ գանընտան տախի ուճուզ օլան մաՀէլլէրինտէ, իլլա, Հէնուզ պու կիւն վէ պու սաաթտա գատար, Նէֆսի Իսթանպօլտա պիլէ, վէ տէյիլ սիլաՀ, իլլա պիր Խրիսթիանըն, մուգապէլէյի մուամէլէ իտտատա վէ Հուգուգուլյա, թապիի պիր սիլաՀը օլան, էլինի պիլէ, էօլմէք թէՀլիքէսինի կէօզէ ալմագսըզըն, պիր Իսլամա գարշը գալտըրմա՛մամագտա տըր զիրա, Հագգըը Հագգսըզ, էօյլէ պիր ճէսարէթէ, իսթէմէյէրէք, մաազալլաՀ, գազա տախի օլսա, մէճպուր օլաճագ օլսան, անինտէ, ղըրգ սէքիզ քիշի պուճագտան իւչ պէչէ իւզ Իսլամ բէյտաա օլուպ թօրլանաճագլարընտա, վէ ասլա սէպէպ վէ Հագգ սօրմազսըզըն, վէ Հաթթա, իչէ ազ չօգ պիր մայիմանըթ տախի ալմազսըզըն, «վուրուն խընզըրա» տէյի պաղըրըշաճագլարընտա, վէ սիւրիւ սէբէթ Հիւքիւմէթէ տախի կիտիլիք, իսթէտիքլէրի կիպի չէՀատէթ վիրէճէքլէրինտէ չիւպՀէ եօ՛գ տուր։

Ո. [illegible]

Միլլէթիմիզտէն, տիւնեանըն Հէր թարաֆընտա պուլունանլարընըն Հալ ու Հարէքէթլէրինտէ միւշաՀէտէ օլունան գուսուրլարտան, աշիքեար սուրէթտէ անլաշըլմագ տա տըր քի, մէզքիւր գուսուրլարըն ասըլ սէպէպի խարիճտէն օլմաեըպ, իլլա քէնտի իչիմիզտէ բէօյլէշմիշ վէ մաեալաշմըշ օլան պիր թագըմ ֆէնա խույլար, թապիաթլար, ատէթլէր վէ կիտիչլէրտէն նէշէթ իթմէքտէ տիր. չիւնքի, Հէր կիւն կէօրիւլմէքտէ տիր քի, Թիւրքիատա պուլունան Հայլարըմըզտա, նէ եօլտա վէ նէ ճինս գուսուրլար՝ վէ գապաՀաթլար կէօրիւլմէքտէ իսէ, Հինտտէ, Աճէմտէ, Ռուսիատա, Ավստրիատա, Ինկիլթէրրատա վէ Ամէրիգատա պուլունանլարըմըզտա տախի այնի թագսիրաթլար կէօրիւլմէքտէ տիր, Նասըլ քի չու աթիտէքի Թիֆլիստէ չըգարըլան Մեղունուն պիր պէնտի տախի սէօյլէտիկիմիզի թաստիգ իթմէքտէ տիր. չէօյլէ քի, պիզ պուրատա, պիր բարա թօըլանտըըզընտա, ասըլ միւրատա սարֆ իտիլմէյիպ տէ, Նիչէ սայի մուամէլէլէրէ ճէսարէթ օլունտուղու կիպի, Թիֆլիստէ տախի այնի Հալ մուգու պուլմուշ տուր, վէ պիզ բէք իյի տիգգաթ իթմէքտէյիզ քի, Հէր իչտէ Հ՚բսիմիզ պիր պիրիմիզէ պէնզէմէքտէյիզ, վէ տիմէք տիր քի, պունուն չարէսի պաշգա տիւրլիւ օլամաեըպ, իլլա միլլէթճէ Հէր կէտիչիմիզին, թաթէմլինտէն վէ քէօքիւնտէն տէյիշթիրիլէրէք, իսլաՀ վէ իքմալիյլէ օլապիլէճէք տիր։

Հայպուքի միլլէթիմիզին Հէման թէքմիլ խտարէսի բուՀպան էլինտէ օլուպ, վէ Ռաթրիգ վէ առաջնորդլարըմըզըն քէաֆֆէսի տախի բուՀպան թագըմընտան օլտուղունտան, վէ բուՀպան թագըմը իսէ, քէնտի մէսլէք վէ վազիֆէ, վէ մէնֆաաթլարը իգթիզասընճա, Հէր չէյի մէզՀէպ իլէ պաղլաեըպ, վէ Հիչ պիր չէյտէ էսնիեէ վէ թէպէտտիւլաթը ճայիզ կէօրմէմէյէճէքլէրինտէն, թէքմիլ ճէՀան խալգ օլսա, էյնէ պիզիմ՝ Նէրէտէ իսէք օրատա գալմամըզ իգթիզա իտէճէք տիր; իմտի, չօգ տէֆա սէօյլէմիշիզ տիր, թէքրարէն սէօյլէրիզ քի, էկէր պու միլլէթին թէգատտիւմ վէ իրաՀզը Հայի սաՀիՀէն միւրատ օլունմագտա իսէ, միլլէթ քեաֆֆէյի իչլէրինի բուՀանի իչլէրտէն աեըրմալը, բուՀպան թագըմընտա եալընըզ քիլիսէնին տուատա իչլէրինի պըրագմալը, վէ քէնտի իչլէրինի քէնտիսի իճրա իլէմէլի, վէ մէտէնի միլլէթլէրին թարիգինի թութարագ, պիւթիւն պիւթիւն էճնէպիլէն-

---

[illegible]տուկինտէն, թապիաթիյլէ Ճօրճուն ալաճ իլէ պիզիմ մասրուտուն ալաեը, պիրի պիրլէրինի գարշըլաեաճագլար տըր։ Զաթէն Ֆիօրա, Հօլգարա վէ Փագիրէ թայիմաթ էվամիրիմի վիրմիշիմ, վէ պիր աղտան իճրա իտէճէք տիրլէր . . . չիմտի անլա՞տըրմըսընըզ, Տուրկայ։

—Անլամաեա պաշլատըրըմ։

—Վէ պիզ պու մէնզարէյի, սէրաեըմըն պենճէրէլէրինտէն սէյր իթտիկիմիզ Հալտէ, գըզըն եիւրէկինիզ քէմալի մէսրուրիեէթինտէն մէսթ օլաճագ տըր, չիւնքի Մարիթտէն էվլէնմէկտէն էվվէլ, սուլ գալաճագ տըր։

Հագըգաթէն րաժանըն եիւզինտէ գարիպ պիր թէպէսսիւմ միւշաՀատէ օլունտու։

Պու էսնատէ բըրէնսէսին արապասը, սէրաեըն Հավլիսինէ կիրիպ, սալթանաթ գափուսու տախի գաբանտը։

Պունլարը պուրաճըգտա թէրք պիրլէ, [illegible] ազ կէրիեէ Նագլը բէյամ իտէլիմ։

Բրանսէթ սէրաեընըն Հավլիսինտէ տուրտուգտա օլան Սթօբ, պիր պէօլիւք միւսէլլէՀ ասքէրին իչինտէ, վէ էլինտէ աչըգ գըլըճ թութմագտա պուլունան գայմագամ [illegible] աղալէրին իչինտէ, էֆէնտի-ինին կէօրիւնմէյէ, էվէլ պէ էվէլ կէօզ-[illegible]ինամասըգը կիպի, աղըռնատան [illegible] պիր գէլիմէ չըգարամագ [illegible] իքն Նիւ[illegible]Հաղըգ օլունտա։

—Ա՛Հ, սըր Ճօրճ մաՀպո՞ւս մու տուր, տէնիլ պաղըրըտը։

Հաթթա մէրգում խըզմէթքեար, էֆէնտիսինէ տօղրու կէլմէք իչին, պիր Հարէքէթ իճրասընա պուլունու իսէ տէ, Ճօրճ, անի պիր Հէյէթլէ, թարմագլարընտան պիրինի աղզընա կէօթիւրիւպ, սուքեութ իթմէսինի էմր իլէտիկինտէն, Սթօբ պու խուսուսա մուվաֆագաթ իթտի, վէ գալպի միւքէտտէր, վէ պաշը էկէրէ էյիլմիշ օլարագ, ասքէրին արգասընտան կիթմէկէ պաշլատը։

Իշթէ պունտան պիր գաչ սանիէ սօնրա, պիւյիւք Նէրտիվէնին աշաղըսընտա, Ճէյլանըն, Հօլգար վէ Սթօր վէ Փագիր իլէ կիպի միւլագաթը վուգու պուլմուշ իտի։

Գափի, էլէմ ու քէտէր իչինտէ օլարագ վէ Հավիլին պիր տիրէյի արգասընտա կիպլէնիլէ, մէզքիւր միւլագաթտա Հազըր պուլունմագտա իտի, վէ Հէր Նէ գատար պիր լուգըթ պիլէ իչիտէմէտի, Փագաթ պու միւլագաթ քէնտիսի իչին չիւպՀէլի կէօրիւնտի։

Վէ բըրէնսէս իլէ բըրէնսին պիրլիքտէ արապաեա բաքըպ օլմալարընտան սօնրա, մէրգում կէնճ Հինտլի կիզլէնտիկի մաՀալլէտէն տիշարը չըգարագ, կանժ ՆէՀրի քէօրֆէզինէ տօղրու իլէրլէմէքտէ օլան իւչ Նէֆէր Հինտլինին, սալ Նագարը տիգգաթընտան գայըպ իթմէյէրէք, արգալարընտան կիթմէքլիկէ գարար վիրտի։

Թ[...]սիրի տախիլէ Նէհրի մուգատտէսի թէսմիյէ օլունան մէզքիւր կանժ Նէհրի, Հէման միւսավի սուրէթտէ Պէնարէս շէՀրինի իքի գըսմա թագսիմ իտէր։ Բրանսէթ սէրաեը իլէ գալէա, շէՀրին իքի ուճլարընտա վագը օլուպ պինալէն անկ շէՀրին պիր ուճունտան տիկէր ուճունա կիթմէք իչին, Հէր Հալտէ մէզքիւր Նէհրտէն կէչմէք լազըմ տըր։

Ճօրճուն ալաեը, շէՀրին պիւյիւք մէյտանընտա չըգարան տար վէ տօլաշըգ սօգագլարըն իչինէ կիրտի։ Պիր պաշգա գալապալըգ տախի, աղըմ աղըմ, փակարնաթ պինէթինին իճրասընա մախսուս օլան մաՀէլլէ տօղրու սէյիրթմէքտէ իտի։

Մէզքիւր սէվինճլի վէ ռաթըրատը իգտիՀամ, ասլա խուսուսիեէթ էֆքեարըեյա օլմաեարագ, անճագ մէրգում Ճօրճու թէֆթիշ իթմէքտէ իտի, վէ իգտիՀամըն իչինտէ սալըրլարը, էսիրի էհաստա՞ն օլան մէրգում Ինկիլիզ աֆիսէրլէրին, Հինտլիլէրին պաշը սէօյլէմէ, էվինէ եօլլարընա պագըպ վագըթ խարճլէր իտի։ Բրանսէթ սէրաեընտան կանժ քէօրֆէզինէ գատար օլան մէսաֆէնին Նըսֆը գաթթ իտիլտիքտէն սօնրա, գայմագամ Միթչէլ պիր իշարէթ իլէ ասքէրլէրտէն պիրինի եանընա ճէլպ իթտի, վէ քէնտիսի իսէ Կիլէպ Ճօրճուն եան՚ընտա տուրտու։ Ճօրճ միւքէտտէր, Փագաթ մաղրուր պիր թէլաշսըզ իլէ գայմագամա Նազար իթտի։ Վէ էլ[...] սուրէթէ, պէնզէրլէրինտէ միւ-[...]քեանլէնմէտէ իպթիտա օլունարագ, էվվէլա էնէ գալըպ,

—Սըր Ճօրճ, իթթիՀամ իտին սէօզլիւմէ քի, աշտ, չու էսնատէ պէօյլէ պիր միւշքիլ մէմուրիեէթէ մայէին օլունտուղում իչին, պիւեաթէսիյլէ թէէսսուֆ իտէրիմ։

—Թէէսսուֆ իթմէյինիզ, գայմագամ, ճէվապ վիրտի Հօրճ, չիւնքի սիզ վազիֆէնիզի իֆա իթմէքտէսինիզ, վէ պու վազիֆէյի իսէ, սաՀիհ պիր ասքեարլըգըն Նէզաքէթի իլէ իֆա իտիեօրսունուզ։

—Սըր Ճօրճ, միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր սուալ սորմագ իսթէրիմ։

—Պուեուրուն, էֆէնտիմ, սուալ իտին, վէ էվվէլէ չուրասընը պիլին քի, սուալինիզ Հէր Նէ տախի օլսա, ճէվապընը վիրմէքտէն թէրէտտիւտ իթմէմ։

—Էօյլէ իսէ, սըր Ճօրճ, լօրտ Ալէնպըրօ Նէ՞ իչին սիզին թէվգիֆինիզը, վէ սիզի գալէայա կէօթիւրմէքլիկի պանա էմր իթտի։

—Չիւնքի րաժա Տուրկայ Աշէնք Հագգընտա աշէնք թիթրէթմէ պիր իթթիՀամտա պուլունմուշ . . .

—Նէ՞ իսէ, չու իթթիՀամըն Նէ՞ օլտուղունու անլաեապիլիրմիյիմ։

(Տէվամը)

մէլի տիր, եօզսա, Քրիստոսուն թէ. տ'կի կիպի, էսկի Թուլումա եէնի եա. մա Թութտուրմագ օլամազ, Նաֆիլէ զահմէթ տիր:

Շատ անգամ առիթ ենք ունեցել խօսելու այն մանուածողվի մասին, որոյ հոգսը պէտք է լինէր Ալէքսանդրի և վանտոզի Հայ գաղթականների վիճակը ապահովել: Այժմ եւս նոյն առարկան ստիպում է մեզ յիշեցնել կըրկին Թիֆլիզի մասնաժողովին, որ նորա հոգացողութեան ապաւինած և նորա վերայ իրանց յոյսը դրած խեղճ գաղթականների վիճակը չատ աննախանձելի է: Ականատեսների պատմութեանց նայելով նոքա այնպիսի խեղճութեան և կարօտութեան մէջ են, որ աւելի թշուառ վիճակ չէ կարելի երեւակայել: Այնպիսի դէպքեր են պատմըվում նոցա թշուառութեան մասին, որ մարդու մազերն են քստմնում, հաւատ ընծայելն անգամ մարդ դըժուարում է: Սրանից առաջ հրատարակեցինք, որ առեւտրական բանքայի հաշուետեսութեան ժամանակ անդամներն որոշել էին տարեկան արդիւնքից աւելի քան 2000 ռուբլի եւս տրվի յօգուտ այդ գաղթականների, և այդ գումարը պէտք է յանձնվէր Թիֆլիզի մասնաժողովին, որոյ ձեռքում կայ և առաջուց հաւաքած բաւական նշանաւոր գումար, որ բանքայում չահվում է: Մեզ անհասկանալի է, թէ ո՞ր օրվան են պահվում այդ գումարները, երբ նոքա, որոց համար հաւաքված են փողերը, օր աւուր պակասում են, որովհետեւ ինչպէս հաղորդում են, խեղճ գաղթականների մէջ մեծ հունձ է անում մահը, իրան գործիք ունենալով կարօտութիւնը և աղքատութիւնը: Գաղթականներից հարուստները և փոքր ի շատէ միջոց ունեցողները վերադարձել են իրանց հայրենիք և տիրել իրանց կալուածներին. ու գուցէ աւելի բաղդաւոր են, քան նոքա, որոնք մասնաժողովների օգնութեան յուսով մնացել են: Ասում են, որ ամբողջ ընտանիքներ բոլորովին ջնջվել են և չատ բազմանդամ ընտանիքներից էլ մնացել են կիսակենդան մի քանի անդամներ: Այսպիսի դրութեան մէջ չգիտենք թէ մասնաժողովը ո՞ր իրաւամբ անգործունէութեան մէջ է և գումարներն փոխանակ թշուառների վիճակը թեթեւացնելու վերայ գործ դնելու չահեցնում է բանկայում: Մի՞թէ նոքա նշանակած են և նուիրած գաղթականների համար թաղման ծախք, թէ նոցա կեանքի պահպանութեան: Եթէ ոչ յանուն իրաւանց գէթ յանուն մարդասիրութեան հրաւիրում ենք մասնաժողովի անդամների ուշադրութիւնը իրանց յանձն առած պարտականութեան վերայ:

(Մեղու Հայաստանի)

Ղարս քաղաքը Ռուսաց կառավարութեան ձեռքը անցնելուց յետոյ բոլորովին նոր կերպարանք առաւ և օրից օր սկսվում է բարեկարգվել շընորհիւ կառավարութեան ջերմ աշխատութեանը: փողոցների սալայատակները խանգարված տեղերը նորոգել են և չօսսէ են շինում մեծ փողոցների վրա, ամեն յարմարաւոր տեղում և փողոցների անկիւններում արտաքնոցներ են շինում, որոնց պակասութեան պատճառով ամեն տեղ ապականված էր. գիշերները լամպաներով լուսաւորված են բոլոր չուկաները և փողոցները. չատ փոքրուց չէ չինվեցաւ հասարակաց դպրոցը, և այն պարտէզում երեկոները հնչվում են նուագարաններ և պարահանդէսներ են լինում: Ջահիլները գործածում են Ռուսաց աշխատող և բարեկարգող ձեռքերի վրայ:

Վաճառականութիւնը լաւ դրութեան մէջ է, որը մեծ մասամբ օտարաքաղաքացիների ձեռքն է. ամենից չատ լցված են Ալէքսանդրապօլցիք, որոնց ձեռքին են մեծ և ապրանքով հարուստ խանութները, բաղանիները և հիւրանոցները, իսկ միկիտանների և խոհանոցների թիւը չկայ:

Ս. Պետերբուրգից անցեալ օրերը կոմսուհի Նինա Իվանօվնա Լօրիս Մէլիքօֆ ուղարկել էր Ղարսի Հայոց եկեղեցուն ընծայ մի ոսկեպատ թանկագին աւետարան, որը ամսի 11 ին նորին գերազանցութիւն Ղարսի Օբլաստնի Նաչալնիկ Գեներալ Լէյտէնանտ Պօպկօ իր կառավարութեան բոլոր աստիճանաւորների հետ միասին բերեց եկեղեցի: Այդ օրը պատարագը ճաշի էին թողած, եկեղեցին լցված էր բազմութեամբ, որ տեղ կատարվեցաւ ի յիշատակ Լօրիս-Մէլիքեան և երկայնաբազուկ Արղութեանց ազգասոհմերի ննջեցեալների հոգեհանգիստ: Գեներալ Լէյտէնանտ Պապկօ և բոլոր աստիճանաւորները կանգնած էին մինչև եկեղեցու աւարտելը: Պատարագից յետոյ Ղարսի անուանի քաղաքացիները Էնրաժեան Գէորգ աղա, Յովսէփ աղա, Ղուկաս աղա և Հաճի Յարութիւն աղա եւայլն, ի նշան շնորհակալութեան մի փառաւոր նախաճաշիկ տուեցին առաջնորդարանում, ուր շամպանեայ գինիների չատ թասեր դատարկվեցան Ն. կ. Մ. քրիստոնէից ազատարար Աղէքսանդր Նիկօլայէվիչի կենաց, Մեծ իշխան Միխայէլ Նիկօլայէվիչի, Լօրիս-Մելիքեանցի, կոմսուհի Նինայի կենաց և այլ չատ կենացների հետ Ռուսաց քաջ զինուորների կենացը:

Ղարսի հոյակապ հին մայր եկեղեցին, որը Հայոց Աբաս Թագաւորի շինածն է, Տաճկաստանի կառավարութիւնը մինչեւ Ղարսի առնելը իբրեւ պահեստի տուն ծառայեցնում էր Ս. եկեղեցին իւր պիտոյքին, այժմ կառավարութիւնը խոստացել է վերադարձնել Հայոց:

Ղարսի Օբլաստնի Նաչալնիկ Գեներալ-Լէյտէնանտ Պօպկօ, այց ենելով Շիրակի և Շօրագեալի սահմանին, և Հայոց Անի քաղաքի աւերակներին, և մեծ սրտացաւութեամբ տեսնելով Տաճկաստանի կառավարութեան Հայոց այդ հնադարեան աւերակների և այլ վանքերի վրայ ունեցած անասելի անհոգութիւնը և անգթաբար հիմնայատակ անելը, հրամայել է շրջանի կառավարիչներին անհատ անձինքների տիրապետութենից առնել ազգային սեփականութիւնները և վերահայել ու պաշտպանել հնութիւնները, և Ղօշավանքի առաջնորդին յանձնեց Անիի նոր վանքերից մէկում նստել և հաստատել միաբանութիւն:

(Մշակ)

Պալէատէքի Դարս մէքթէպունտա իճրա խըլմէքլիկէ պաշլանըլան իմտիհանլարը օգուեօսդ, վէ պիզտէ իսէ, հալէա չօգտան պէրու միւրատ օլունան իմտիհանլարա պաշլանըլմատըղը չէօյլէ տուրսուն, նէֆսի Իսթանպօլտա պիլէ պիր սօղագլարըն սիւպիւրիւլթիւսիւլէ մէտիկինի խաթըրըմըզա վէ կէօզլէրիմիզ եօնիւնէ կէթիրտիկիմիզտէ, տօղրուսու, քէնտի քէնտիմիզէ, հէմ հիտտէթ վէ հէմ հասէտ հիսս իթմիշ, վէ հէմտէ ութանմըշըզ տըր. անճագ պիզիմ մէէմուրլարտա, հիչ հասէտ էսէրի եօ՞գ մու տուր, վէ պու գատար ճ'ագըլըն չէյլէր, անճագ պունլա հիճապըընը մուճիպ օլմազ տա՛ մի՞

տիր. պուրասը բէք ճայի թէաճճիւպ վէ թէէսսիւֆ տիւր:

Մէզքիւր Մշակ նամ ղազէթատա օգունտուղումա կէօրէ, շէհրի մէզպուրտէ, եանի Գարստա պիւյիւք պիր եանկըն օլմուշ, վէ թուլումպա վէ սայիրէ պուլունմատըղընտան, իքի եիւզ գատար խանէ վէ տիւքքեան եանմըշ տըր:

Բուսլար պաշգա իսլահաթլար սըրասընտա, պու խուսուսու տախի տիւշիւնմէքլիկէ պօրճլու էտիլէր:

*
* *

Տիւնքի կիւն իչին, հէր նէ գատար եէնի Բաղաքական ժողով տավէթ օլունմուշ իսէտէ, օն տէօրթ ազատան, իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, սէքիզնէֆէրի իսթիֆա իթմիշ, պիր գաչը հիչ ճէվապ վիրմէմիշ, վէ պիր գաչը տախի հազըր պուլունմուշ տուր:

ԻԽԹԱՐ

Հէր նէ գատար պիր հաֆթատան պէրու, եէնիտէն, Բագդանուէր ընկերութիւնուն իչէյլէ մէչզուլ օլմուշ իսէ քտէ, պիր տիւրլիւ հալլինէ միւգթէտիր օլամատըղըմըզտան, Նիհայէթ իւլ էմր պիր ումումի մէճլիս տավէթինէ լիւզում կէօրիւպ վէ մէճպուր օլմուշուզ տուր. վէ մէքթուպ իլէ տավէթ օգունմագլըղըա, հէմ դօլայըըգ օլմասըպ, վէ հէմտէ վագըթ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, պէօյլէ ղազէթա իլէ իլանա միւրաճաաթ իթ միշիզ տիր: Իմտի, մէզքիւր ընկերութիւնա կէրէք միւէսսիս վէ կէրէք հէրսընֆ ազա պուլունան էֆէնտիլէրին, պիլա ֆարգ, եարընքի պազար կիւնիւ, սաաթ իքիտէ, Գալաթատա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէն եօգարուտա Լիւլէճիլէրտէ վէ եախօտ Պիթ պազարընտա վագը սապըգ փանոսեան վարժարանտան պիրազ աշաղըտա, ճատտէտէ քեային, եիւզիւտիւզ, սարը պօեալը վէ պալգօնսուզ խանէմիզէ թէշրիֆլէրինի, րէճա իտէրիզ:

Մէզքիւր մէճլիստէ պազը իֆատէլէրիմիզ զուհուրա կէլէճէք իսէ տէ, չօգ սիւրմէյէպ, նիհայէթ սաաթ 4 տէ խիթամ պուլաճագ տըր:

*
* *

. . . Պաշտօնակից,

Մամլոյ տպարանի տէր Սիմէօն էֆէնտի Միգայէլեանի մահուան պատճառաւ, թերթերնուս հրատարակութիւնը այսօր կարելի չըլլալուն համար, խնդրեմ որ ի գիտութիւն մեր ընթերցողաց բարեհաճիք ներկայս հրատարակել:

1878 Օգոստոս 19

ԳԷՈՐԳ Ց. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ԱԶԳ

Սուրէնեան վարժարանը Գում-Գաբու Ազգ. Պատրիարքարանի քովի մեծ տունը փոխադրուած ըլլալով, յառաջիկայ շաբթուս օրերը մաքրութեան և տեղաւորման պիտի յատկանան. Ուստի և վարժարանին բացումը օգոստոս 28 ի երկուշաբթի օրը տեղի պիտի ունենայ:

Պատուարժան ծնողաց ներողամտութիւնը կը խնդրեմ այս մասին:

19 Օգոստ. 78 Գում-Գաբու

Ս. Ս. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ում. 18 օգոստ. աղշ. գր.	14	23
Էսհ. Ում. 19 օգոստ. սապ. աչ.	14	35
Էն եիւքսէք	14	39
Էն աշաղը	14	35
Սաաթ 6 տէ	14	38
Ռուզիզ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Փր.	82	
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Փր.	90	
» 69 (Բինար) 6 0/0	82	
» 7? (Պօնտիւ Թրէզօր) 9 0/0	26	1/2
» 73 (Բինար) 6 0/0	78	
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	57	1/2
Ըէքօր Փր.	2	
Հէվալէսիզ Փր.		1/2
Ազչէ Փայիզի 0/0	10	

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	5	20
Սօսի. ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	4	12
Իսթանպօլ Պանգասը	6	30
Սօսիէթէ Օթթօման Լ. Ս. գ. ք.	3	38
Թրամվայ 5 0/0 Լ. գ. ք.	1	45
Լավրիօմ (մաատէն) գ. ք. Փր.	58	1/2

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱՉԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտն	Ղրշ. Փր.	
Ինկիլիզ լիրասը	109	
Ֆրանսըզ ալթունու	87	
Բօլ	89	8
Գըրըմից ալթունու	51	5
Պէեազ մէճիտիյէ Փարգը	6	21
Մէթալիք Փարգը	21	20
Պէշլիք Փարգը	21	20
Պագըր Փարգը	78	
Գարպօն գայմէսի գարիք	8	84

ԳԱՒԻՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	300
Էն աշաղը	298
Սաաթ 6 1/2	299
Եիւզլիւք գայիմէ պագըր հիսապը իլէ	59 10

ԻԼԱՆԱԹ

ՌՕՊԷՐԹ ԳՕԼԷՃ

Պօղազ-Իչինտէ Ռումիլի-Հիսարընտա վագը օլան իչպու մէշհուր մէքթէպին պու սէնէլիք միւտտէթի սեպտեմբեր 16տա պաշլաեաճագ տըր:

Մէքթէպի մէզպուրտէ ուլում ու ֆիւնունուն հէր պիր շիւպէսի, վէ էլսինէյի էճնէպիէյի թալիմ իտէն էհլիէթլի մուալլիմլէր մէվճուտ օլուպ, շակիրտանըն թալիմ ու թէրպիյէսի իչին հէր նէվի սուհուլէթ վար տըր:

Մէքթէպտէ վիրիլէն տէրսլէր, վէ մէքթէպէ շակիրտ վէրմէք իչին շէրայէթի լազըմէ հագգընտա մուֆասսալ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր, Գալաթատա, Բէրշէմպէ-Բազարընտա մէքթէպին սարրաֆլարը Մր. Հանսըն վէ գումբանեասընա, եախօտ մէքթէպին նէզարէթինէ, միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր:

—

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

GRAND DIPLOME D'HONNEUR.

MÉDAILLES D'OR

A DIVERSES

EXPOSITIONS

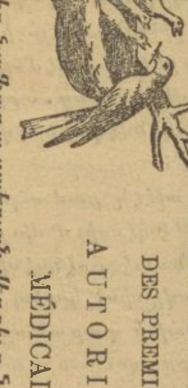

CERTIFICATS NOMBREUX

DES PREMIÈRES

AUTORITÉS

MÉDICALES

Ուֆագ չօճուգլարա Թէքմիլ պիր հաֆըզըս սահըլան միգպիւր Նէսթլէ ունու, սիւտիւ ազ օլան վալիտէլէրին սիւտիւ եէրինէ կէչմէքտէն պաշգա, հէմ սիւտտէն քէսմէքլիկէ վէ հէմտէ հազմը գօլայլըգ վիրիր վէ իշհալ իլթիհաբը...
Մէզքիւր ուն հէր չօգ հէքիմլէրտէն թագտիր պուլունմաքտա տըր:
Պու ունուն պիր չօգ հէքիմլէրտէն ...
...

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ՆԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչչէմպէ-Բազարընտա Ն. 41 Խան